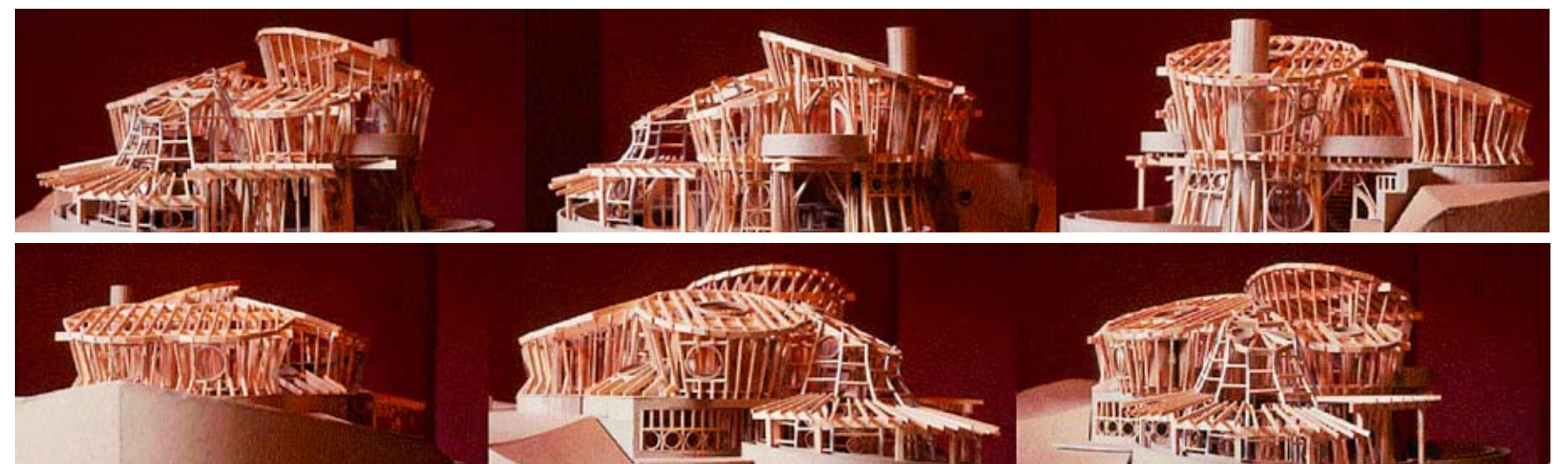
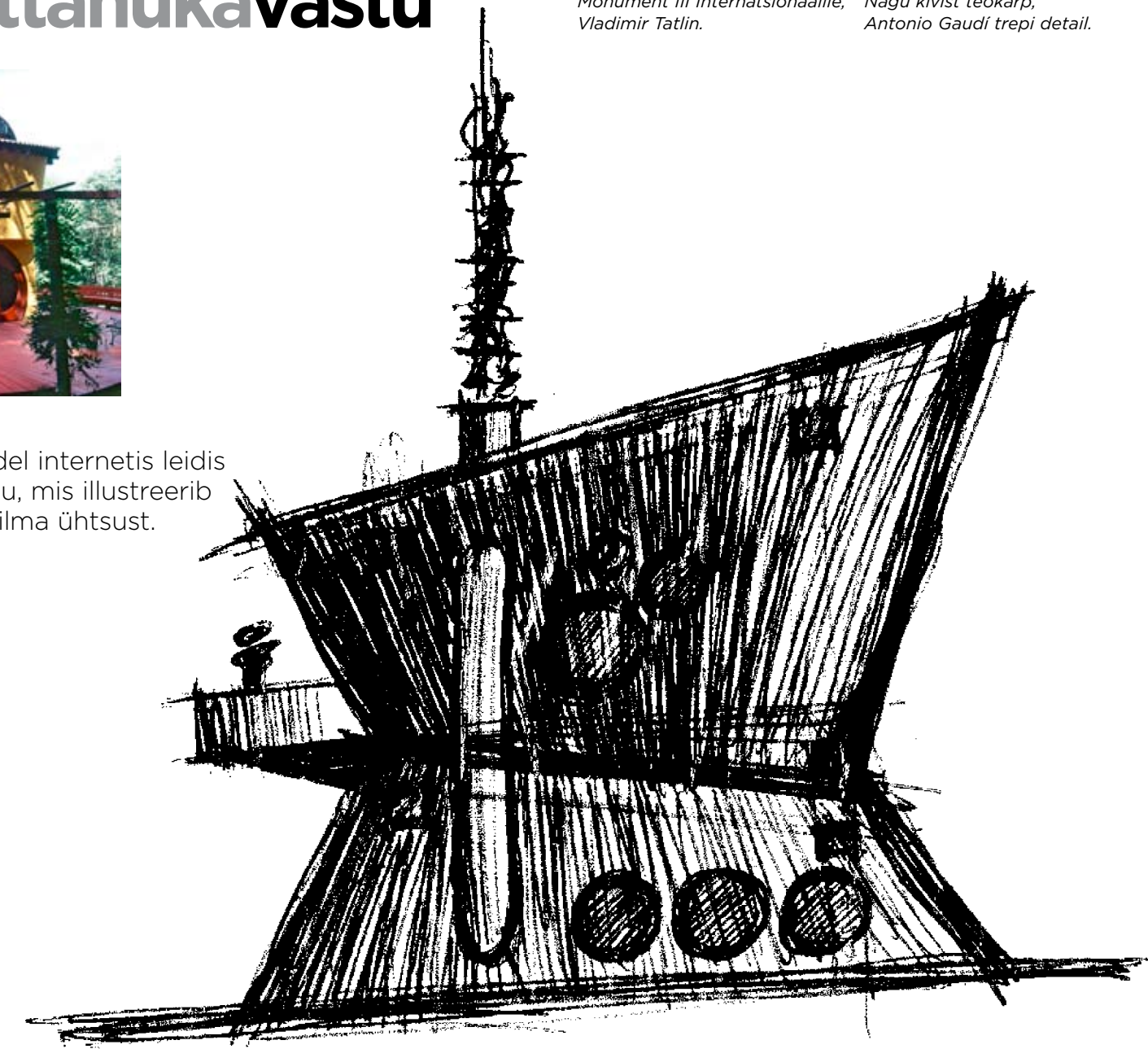

Sõjakäikristtahukavastu

Arheoloogilistel kaevamistöödel internetis leidis **Anneliis Aunapuu** rikkaliku leiu, mis illustreerib omal taltsutamatul moel maailma ühtsust.

“Tundub, et ümmargune ruum sobib inimloomusele ja -kehale paremini, samamoodi nagu joonis edastab ideed efektiivsemalt kui sõnad.”
Matthew Schueb

Monument III Internatsionaalile, Vladimir Tatlin.

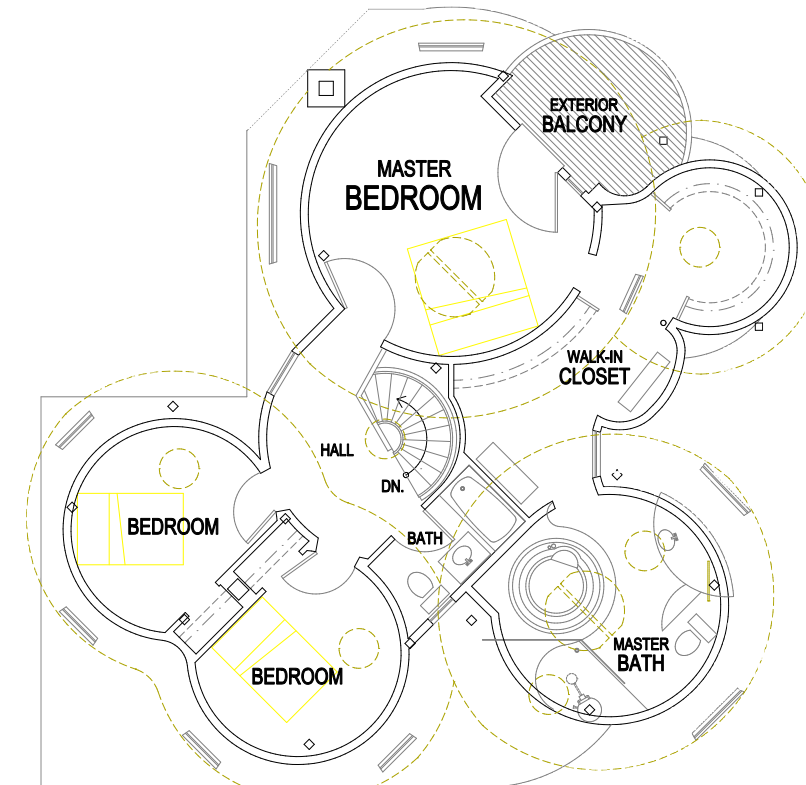
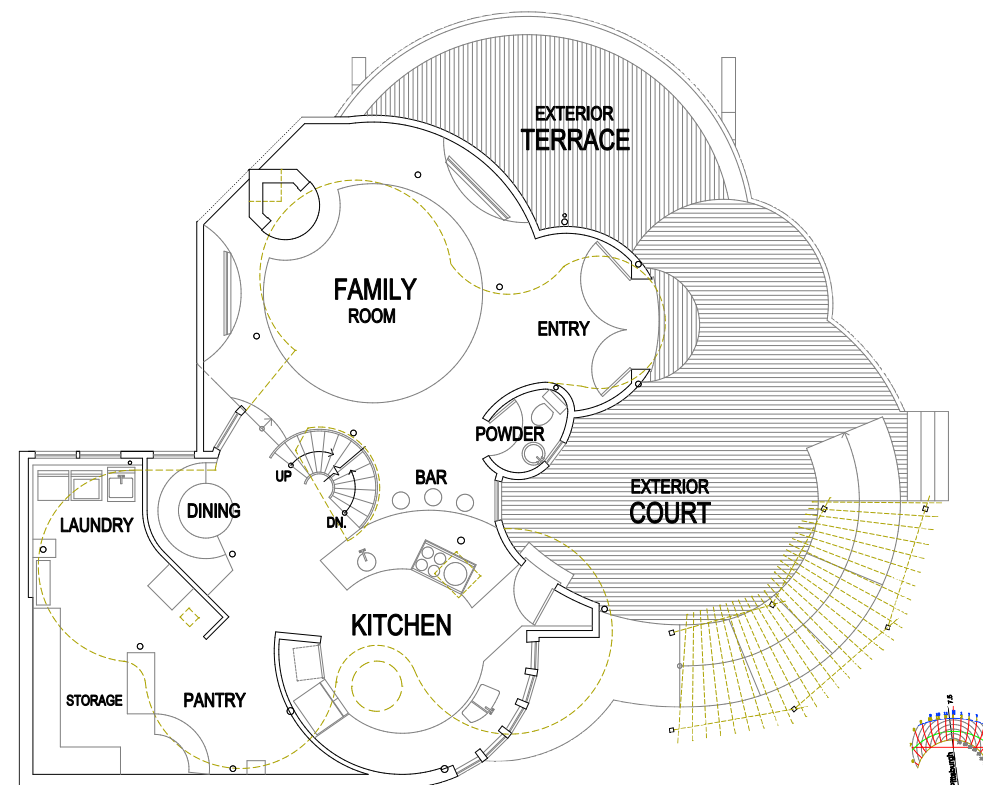

Nagu kivist teokarp, Antonio Gaudí trepi detail.

7 OLULIST

1. Majas pole pea ühtki täisnurka.
2. Köikide tubade põrandad on ümmargused.
3. Erku värvigammat ja selle mõju katsetati juba eelmises kodus.
4. Puitkarkassil maja on soojustatud pritsvahuga (Icynene) ja mõlemalt poolt krohvitud.
5. Taaskasutatavate, roheliste materjalide asemel on maja kujundusprintsipi ökoloogiline.
6. Hoone paigutamisel krundile on arvestatud, et see suvel üle ei kuumeneks.
7. Maja lihvitud betoonpõrandates on vesiküte.

Kui internetis tuhnides leidsin ühe meile tundmatu isolatsioonimaterjali kodulehel lingi hoonete nimega Villa Vuoto, tekkis huvi. Mida teeb küll soomlane Ameerikas, kas jätkab kodumaist laadi või on kaasa läinud sealse nõudlusega? Pildid (mis küll professionaalsusega ei hiilga, kuid nendel jäädvastatu väärrib siiski vaatamist) löid täieliku segaduse, lihtsalt pidin asja uurima. Arhitekt Matthew Schluab oli lahkesti nõus asja kommenteerima.

Niisiis, see keerulise geometriaga nähtus, mis vormilt meenutab 20. aastate Vene jõulise konstruktivismi ja radikaalse juugendi segu või hoopis Leonardo da Vinci lennumasina mudelit, on muudugi arhitekti enese kodu. Matthew Schluab projekteeris selle alternatiivse maja endale, ehitas selle ise üles ja praeguseks on ta kaks aastat selles sees elanud. Veidi alla 250 m² suurune hoone asub Pennsylvanias, vaikselt äärelinna miljöö. Oma kodulehel on arhitekt inspiratsioonilähtete määramisel tõmmanud hoogsaid ajaloolisi kaari, viidates oma perekonna päritolu ja huvide näitel kontinentidevahelistele kultuurisidemetele, Ameerika pärismaalaste kunagisele siserändele Aasiast ja hilisematele Marco Polo avastusreisidele Itaaliast Aasiasse.

Asja julges Pittsburghi ajakiri Home & Garden anda sellele hoonetele interjööripreemia. "On värskendav näha, et keegi julgeb tulla välja julge projektiga ning see on õnnestunud ka valmis teha," kommenteeris konkursi žürii. Varem on seda premeerinud ka krohvivate organisatsioon (National One Coat Stucco Association), sest peab sel objektile tehtud töid kõrgeimaks pilootaaziks, ning oma kodulehel kiidab teda vaimustunult ka juba mainitud isolatsioonimaterjalifirma Icynene®. Uurisin, kuidas on võimalik sellise objekti teke konservatiivsusega hiilgaval eramaja-arhitektuurimaastikul.

Kust tuleb siis maja nimetus? Itaalia keelest, mu naine on itaallanna. Sõna "vuoto" tähendab tühjust, vaba pinda, või laiemalt võttes ruumi. Selle valik peab vihjama sellele, et alustasime puhtalt le-

helt, olles avatud kõigile võimalustele. See on teatavasti loomingulisuse eelduseks. Ka taoistliku doktriini järgi algab kõik olemasolev tühjusest.

Kas see on sinu esimene mitteristtahukakujuline maja? Jah, ehitasin selle prototüübina, et tõestada oma klientidele, et tavalisel kastmajal on alternatiive.

Kas teie eelmine kodu oli sama värviline? Meie eelmises kodus, üürimajas, olime me interjööri samasugustes värvides värvunud, et järele proovida, millised töötavad koos hästi ja kuidas igapäev neist igapäevast elu mõjutab.

"Mind on alati huvitanud ümbruse mõju meie tajudele. Kunagi koostasid koolitööna uurimuse, kuidas ruumi kuju inimese enesetunnet mõjutab. Sellest sain selle maja disainimisel nii mõndagi kasutada ja praktikas katsetada."

Kui palju rääkis projekteerimisprotsessis kaasa arvuti? Mitte oluliselt. Aastaid haudusin selle maja võimalikkust lihtsalt mõtteis. Siis hakkasin tegema üldisi skitse. Hiljem, kui leidsime sobiva krundi, hakkasin arvutis konkreetseid plaane tegema. Skeem paigas, tegin pulkade mudeli. Edasi läks kõik tavalist rada.

Kui palju inspireeris plaanilahendust krunt? Eelkõige akende ja terrasside paigutust. Muudugi määras palju maapinna kallak: hoone astub mööda mäekülge üles, mis tingis vahelagude kõrguste vahelduse. Sellest sõltusid ka sissepääsude asukohad ja nende seotud sisulahendused, eesmärgiks hea *feng shui*.

Tundub, et armastad juugendit. Või on eeskujuks pigem Frank Gehry või Peter Cooki tulevikku ennustada proovivad vormid? Jah, mulle tõesti meeldib *art nouveau*. Tudengi-

na imetlesin Victor Horta, J. M. Olbrichi, Henry van de Velde ja Antonio Gaudi töid. Tean, et seda on mu majas tunda. Kuna elas in Los Angeleses ja olin Frank Gehry fänn, on kindlasti ka see mu töid mõjutanud. Suurt mõju on mulle avaldanud ka Frank Lloyd Wright ja LeCorbusier, lisaks mitmed kunstnikud – Richard Serra, Clyford Still, Franz Kline, Ruth Bernhard.

Kas su maja mittetäisnurksus ja rõõmsad värvid on tekitanud naabrite ja kolleegide seas palju vaidlust? Oh-ja. Paljud naabrid käisid elevusega aegajalt ehitusprotsessi jälgimas. Kolleegid olid kriitilisemad, esitades praktilisi ja finantsilisi küsimusi. Tegelikult on tagasisides positiivne ja negatiivne tasakaalus.

Kas Ameerikas on ka ökomõtlemine populaarne? Iga aastaga üha enam. Minu majas on rohelisi materjale suhteliselt vähe kasutatud, kuid abstraktsemas plaanis on tegemist ökoloogilise mõtteviisiga. Usun, et selle asemel, et propageerida taaskasutatavaid materjale, ootamata publikupoolse nõudluse teket, on paremaks keskkonnasäästlikuks strateegiaks püüda muuta esmalt ühiskonna vaateid ja unistusi, mis mõjutaks omakorda seda, mis-suguseid majatüüpe ehitatakse.

Kas kamin on ilu pärast või küttesüsteemi lülitatud? Kaminal on korralik vanaaegne puuküttega kolle, aga tema soojus on juhitud üldiselt põranda vesiküttesüsteemi. Suvel jahutab toaõhku õhukonditsioneer. Ka päikest arvestav vormikujundus aitab kuumust eemal hoida.

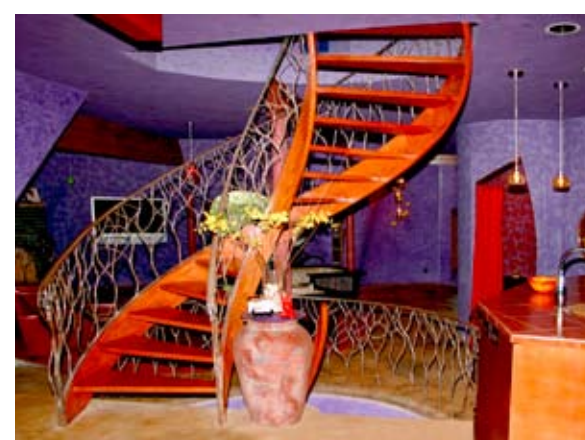
Kas ehitus on stabiilseks osutunud? On. Oleme majas elanud kaks aastat ja kuski pole ühtki pragu, aknad ja ukseid töötavad normaalselt.

Kas planeering töötab nii, nagu lootsite? Jah, kuna ruumide jaotus baseerus suuresti praktilistel kaalutlustel, on see osutunud

INSPIRATSIOON

Maja välisust nähes meenub kõigepealt hispaanlane Antonio Gaudi. Või meenutavad selle ümarvormi läbiivad kõõlud venelaste heroilise ajastu meest Vladimir Tatlinit ja tema monumenti kolmandale internatsionaalile... Või hoopis mõnd Bauhausi koolkonna tööd, kompositsiooniharjutust? Oma mõjutajateks peab Matthew Schluab ka ise mitmeid juugendiaegseid arhitekte ja siiski ka modernismi isasid, kelle mõtteviis maailma arhitektuuri muutis. Schluab on nendest mõjudest teadlik ja lausa uhke, et neid mõjusid tema majas ka tunda on. Samuti tunnistab ta ka betooni poeedi, Ameerika hiinlase, arhitekti ja kunstniku Chengi mõjusid (kellest MK tegi juttu umbes aasta tagasi), kes samuti ei pea oluliseks, et seinad oleks maapinna suhtes täisnurga all. Viimaselt on ta saanud ideid paljast betoonpõrandat kasutada ning ka kõõgi valamublokk on üpris otsene tsitaat. Cheng peab ka ise oma kaba-märgiks betoonist valamulauadade ja kõõgi tööplandade valmistamist.

"Näiteks elutoaks tahtsin luua mugava ruumi, kus saaks kaminatule paistel hea raamatu seltsis end kerra tõmmata. Kujundas in selle ruumi ülalt koonduvate seintega koonusena, see pakub suletuse- ja intiimsusetunnet."

"Magamistuba on aga paik, kus peaks saama lõõgastuda, avarduda, noorenda ja uueneda. Just selleks on kohandatud praegune ülalt avarduva koonuse kuju- line ruum, mis jätab lausa lõputu mulje. See võimaldab tunnetel selgineda, mõtetel välja lülituda, ja puhkusele pühenduda."

"Üldiselt pehmendab sirgete joonte ja täisnurksete seinte puudumine keha suhteid ümbritsevaga, sest ruumi ringikujuline loomus keskendab tähelepanu selle keskmeele, ning sellel on meie meeltele peaaegu meditatiivne efekt."

tüpris elatavaks ja igapäevatoimingute-sõbralikuks.

Kui palju keskkond inimloomust mõjutab? *Feng shui*'d usud?

Jah, usun, et inimloomus ja keskkond on terviku osad. Seetõttu on looduskeskkond paljuski alateadlikult minu maja kujundust mõjutanud. Nende mõjude uurimine (nagu ka *feng shui*) on mulle väga südamelähedane ja see maja pakub palju võimalusi neid ideid arendada.

Nimeta mõned praktilised tähelepanekud.

Ümmarguses ruumis elamine on täielikult erinev sirgjoontest koosnevas tahukas elamisest. See mõjutab kõiki meeli, muutes fundamentaalselt igapäevast elu.

Kus kerkib Villa Vuoto II?

Hetkel pole mulle veel vastavat tellimust laekunud. Mõned kliendid tahavad küll üksikuid elemente minu majast oma majade

külge pookida. Siiski olen mõelnud võimalusele rajada terve küla, nii umbes tosin sarnast maja üheskoos. Oleks põnev vaadata, kui need lähestikku seisavad, ja millised suhted nende vahel arenevad. See olukord erineks kindlasti väga palju praegusest, kus kastmajade hulka on kontrastiks sattunud ainult üks selline. ✎